

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A cigány.

Írta: ...

(Folytatás.)

Az előbb leírt vetőhorgon kívül allandoan magával hord néhány kuruzsláshoz és gyógyításhoz szükséges eszközt, amelyek kivétel nélkül hasonszerű természetűek. Különböfélé zsiradék és hajzat, hol természetes, hol pörkölt állapotban, majdnem mindenkor előtalálhatók s ezek különösen a szerelmi bájitalok és poroknál játszanak nagyon fontos szerepet. Minden cigánynál találunk egy méhmagzat elhajtó szert, amelynek hatása állítólag feltétlenül biztos; hogy ez miből áll és miből készítik az a cigányok kizárólagos titka; mindenesetre érdemes lenne közelebbről megismerni, mert ha igaz a róla elterjedt hit, akkor ez lenne az *egyedüli* sikeresen ható méhmagzat elhajtó szer.

Kenet és arzént is találunk a cigánynál; ezeket azonban teljesen ártatlan célokra, nevezetesen az arzént állatgyógyításra, a kenet patkány és egérirtásra fordítja, mely utóbbit a cigány mesteri ügyességgel űzi s az ilyen vadászatra már csak azért is könnyen kapható, mert a legjobb alkalmat szolgáltatja számára a helyiségeket és lakberendezést feltűnés nélkül kikémlelni.

Gyilkossághoz sem arzént, sem kenet, sem más hasonló mérget nem használ. Ha valakit méreggel akar elemészteni, akkor csak az általa ismert, feltétlen hatású «Dry» (dri-nek és drei-nak is nevezik) mérget alkalmazza. Ez a legborzalmasabb mérge finom, barnásszínű por, a melyet egy gombafaj (aspergillin) magporából állítanak elő. A port langyos italban adja be áldozatának. A por alkatrészei odatapadnak a nyálkahártyákra, rendkívül rövid idő alatt 12—15 hüvelyknyi hosszúságú zöldessárga gombaszálak képződnek, a melyek tüdőveszes lázt, köhögést, vérhányást idéznek elő s két-három hét múlva az áldozat kimúlt. Mibelyt a halál beállt, a gombák is elhalnak, szétfoszlanak úgy, hogy röviddel a halál bekövetkezte után a mérgezés nem állapítható meg. Így írja le ezt a rettenetes mérget és annak hatását Classen Sándor törvényszéki fővegyész.

Érdekes megfigyelni, hogy miképen viselkedik a cigány

kikérdezések, vagy bírói kihallgatások alkalmával. Mindenekelőtt ismétlem, hogy a cigányt ismerni kell, mert máskülönben sohasem igazodunk el a helyes merbe. A cigány és más embertársa közötti különbség igen nagy s mennél jobban tanuljuk megismerni ezt a minden ízében csodálatos népfajt, annál jobban kell azon csodálkoznunk, hogy egy faj, amely annyira különbözik a többitől, miképen tarthatta fenn magát az ő vad eredetiségében a mai mindent kiegyenlítő időben és kulturált országokban.

Kikérdezésnél vagy kihallgatásnál eleinte félénk, óvatos, bizonyos fokig tapogatózó, de minden esetre ildomosabb a parasztnál. (Igy pl. Kavenik vizsgálóbíró megemlíti azt a többször megállapított tényt, hogy a cigány sohasem köp a szoba padlójára, hanem felkeresi a köpöcsészét s ilyennek hiányában végső esetben beleköp a — kalapjába).

A hozzáintézett kérdésre, — csak úgy mint a zsidó és más keleti népek — előszeretettel válaszol egy kérdésel, mert így ideje van a dolgot a melyről szó van, alaposabban megfontolni. Ez annyira szokásává válik, hogy még arra a kérdésre is, hogy «hogyan hívnak?» azt kérdezi, hogy «hát hogyan hívjanak egy szegény cigányt?». Ha kora után érdeklődünk azzal válaszol, hogy «milyen idős lehetek?» vagy «mit tudom én, hogy mikor jöttem a világra?» vagy «ki mondhatta meg nekem, hogy hány éves vagyok?». Az előző büntetéseire való célzás gyakran felháborodást és esküdözést vált ki belőle. «Miért lettem volna büntetve?» «Ki mondta, hogy büntetve voltam?» «Látott engem a börtönben?» «Ugy nézek ki, mint a ki már büntetve volt?»

Ilyen és ehhez hasonló kérdések özönével védelmezi és bizonyítja mult, jelen és jövőbeli ártatlanságát. Lassacskán eltűnedezik a kikérdezés elején észlelt elfogódottsága, magához tér s előtérbe jut nála a szemtelenség, az önhittség és a dölyf, a melyek eleinte vég nélküli szóáradatban nyilvánulnak, a melyet azonban legjobb kifogni engedni, mert azzal, hogy ha rászólunk a cigányra, hogy rövidebbre fogja a mondókáját éppen az ellenkező hatást érjük el, mert a félbeszakítás után pont az elején kezdi a mondókáját s nincs rá

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Ráóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseselése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

hatatom, hogy ettől eltérjen. Igen ajánlatos és czélszerű, mindazt a mit a cigány a kikérdezéskor elmond, papírra vetni. Ilyen módon egyrészt rajtacsipjük a véghetetlen fecsegései közben önkéntelenül kiszalasztott ellentmondásain, másrészt a mondottak leírása nyugtalanítani kezdi s rövidebbre szabja a mondanivalóját. Különösen nagyra nő a kikérdezés vagy kihallgatás során a cigány hetykesége, ha nyugodt, hallgató csendőrrrel, vagy vizsgálóbíróval áll szemben; mert ő a hallgató embert ostoba, korlátolt embernek tartja s annál jobban belejön a hazugságokkal és ellentmondásokkal megspékelt szónoklatba.

Beismerő vallomást a cigány ugyszólván soha, vagy csak a legritkább esetben tesz. De azért azonnal észrevehetjük rajta, hogy ha tuljártunk az eszén és meggyőztük bűnösségéről, mert attól a pillanattól fogva felhagy az addigi henczegő, hetyke modorával, nyöszörögni és siránkozni kezd.

Sohasem szabad szem elől téveszteni az ő mindenkor megnyilvánuló naivitását a mely abban nyilvánul meg nála, hogy ha meggyőztük őt arról, hogy ő követte el a cselekményt amelylyel vádoljuk, akkor már csak formailag tagad, de egész viselkedése magán viseli és kifejezi a bűnösség tudatát. A különben mindenütt helytálló az a mondás: «Ugy látszik, már beismered az igazat kedves barátom, mert kezdesz gorbomba lenni!» a cigányra éppen nem alkalmazható s nála annak az ellenkezője igaz, mert mennél inkább észreveszi, hogy a csendőrtisztában van már bűnösségével s hogy az rá van bizonyítva, annál ildomosabb lesz s annál jobban hagy fel a hetyke, henczegő modorral és bizakodással.

Dr. H. Gross írja, hogy hosszú vizsgálóbírói gyakorlata közben csak egyetlen egy olyan esetre emlékszik, amikor egy cigány részletes, beismerő vallomást tett előtte. Egy házaspár azzal volt gyanúsítva, hogy évekkel azelőtt gyilkosságot követett el, amelynél állítólag egy cigány is közreműködött volna, mint bűnsegéd. Ez a cigány kevéssel a kérdéses gyilkosság után, orgyilkosságért életfogytig tartó fegyházra lett elítélve s már évek óta volt a fegyházban. Kihallgatásakor (éppen úgy, mint a házaspár) konok makacssággal tagadt; váltig azt hajtogatta, hogy nem ismerte sem a meggyilkoltat, sem a gyanúsított házaspárt, ő egyáltalán semmit sem tud az egész dologról. Ott vétette el a dolgot, hogy szerinte a tett elkövetése óta sok idő múlt el, de arról nem volt tudomása, hogy közvetlenül a tett elkövetése után igen beható és mindenre kiterjedő nyomozás volt folyamatban a melynek alapján az egész ügy a legapróbb részletekig ki volt derítve. A mikor a ravasz és minden hájjal megkent, furfangos vén cigány

ugy belekeveredett a tagadásba, hogy nem tudott belőle kiszabadulni s viszont a vizsgálóbíró elébe tárta a nyomozás valódi eredményét s ráolvasta a bűnsegédséget, egyideig hallgatógon maga elé meredt, azután vallani kezdett. «Uram! én egy életfogytiglani fegyházra ítélt szegény ördög vagyok; azért az újabb dologért nem akasztanak fel s egy újabb életfogytiglani büntetést sem szabhatnak rám; az a házaspár jobban akar engem berántani, mint ahogy megérdemlem; mindent elmondok őszintén úgy, a hogy történt». S azután előadta igazsághűen az egész tényállást — a mint később kiderült — abszolút hitelességgel s olyan dolgokról oktatta ki a vizsgálóbíró, a melyek ezt lélektani szempontból a legnagyobb mértékben érdekelték.

A milyen mértékben különbözik a cigány embertársaitól a felsorolt esetekben, épügy más elbírálás alá kell venni a cigányt testi tulajdonság és képesség tekintetében, különösen olyan eshetőség elbírálásánál, hogy valamely cselekmény végrehajtása emberileg lehetséges-e vagy sem?

Általánosságban majdnem egész biztossággal állíthatjuk, hogy ezt, vagy amazt a cselekményt képes-e egy ember véghezvinni, vagy nem? Ezt a cigányról nem lehet állítani; legjobb, ha mindenre képesnek tartjuk.

Ugyanez az eset áll a távolságok elbírálásánál is. Ha azt mondjuk «K. községbe, feltéve, hogy az út, az irány pontos ismerete mellett, podgyász nélkül ennyi idő alatt lehet odajutni, míg viszont rossz időjáráskor, az irány ismerete nélkül, terhes podgyászszal megrakodva, ennyi idő kell az odajutáshoz», ez a rendes halandónál mértékadó lehet, de nem az a cigánynál. Jó, vagy rossz-e az út, ismerős, vagy ismeretlen-e a terepen, terhet visz-e vagy nem, az tökéletesen közömbös, mert *hamuszáj*, hihetetlenül rövid idő alatt teszi meg az utat s egyetlen egy akadályt ismer csupán, ez a: szél. Az összes cigányszakértők egyetértének azon megfigyelésükben, hogy a cigány nem bírja a szelet s teljesen tehetetlenné válik, ha azzal kell szembemennie.

A tolvaj előszeretettel választja a lopás idejéül a viharos, szeles éjszakát: a cigány nem, mert odújába buvik, mikor ez a halálos ellensége fűtyül. Ha mégis kénytelen szeles időben vándorolni, sokkal több időre van szüksége egy út megtevéséhez, mint más embernek. Ha egy bűncselekmény szélviharos éjjelen történt, feltételezhető, hogy nem cigányok a ludasok.

Betegség és szenvedés tekintetében is különbözik a cigány embertársaitól. Tévedés volna feltételezni, hogy a cigány, a ki röviddel letartóztatása után beteget jelent, szimulálna. Daczára annak, hogy az orvos nem is tud bizonyos betegséget rajta megállapítani, a cigány a fogságban beteg lesz, olyan súlyos beteg, mint

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára háboru idejére 3-30 kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariae

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

gyógyszertára, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

Roham-járőr kézi granátok eldobására készül.

az alföldi ember, ha hegyes vidékre kerül, vagy mint a vándormadár, ha kalitkába tesszük. Évszázadokon át korlátlan szabadsághoz szokott lény nem bírja meg, ha attól megvonjuk, épügy nem képes megszokni a fogságban a neki idegen ruházatot, étkezést s különösen a reáerőszakolt rendet; kedélybeteg, majd testileg is beteg lesz s egy jelentékeny százaléka előbb-utóbb elpusztul a fogságban.

A bűnügyekkel foglalkozókra nézve figyelemreméltó és fontos azt tudni, hogy a cigány testen ejtett seb, hihetetlenül rövid idő alatt gyógyul. (Erről alább néhány gyakorlati esetet fogok ismertetni.). Ezt a tulajdonságot talán keleti őshazájából hozta magával, erre vall több orientalistának az a megfigyelésen alapuló kijelentése, hogy a keleti népek egyes törzseinél szintén igen gyorsan gyógyulnak a sebek.

Dr. Reyer Sándor, az egyiptomi alkirály volt udvari orvosa, aki huzamos időn át a kairói kórház igazgató orvosa is volt, beszéli, hogy az arabokon észlelt gyógyerő egyenesen bámulatos. Így többek között látott egy már korosabb férfit, a ki munkaközben egy földszintes ház tetejéről oly szerencsétlenül zuhant le a házat körülvevő kerítésre, hogy annak három karója a férfi czombján áthatolt s a tulsó oldalon még egy arasznyira kimeredt. Miközben a kórházba szállították, az ügyetlen és nem szakavatott szállítás közben a faszilánkok még erősebben roncsolták össze a sebet. S daczára mindezeknek és annak, hogy a kórházban a fertőtlenítő gyógymód akkoriban még ismeretlen volt, ezek a rettenetes sebek gennyesedés és sebláz nélkül három hét alatt begyógyultak. Kétségtelen, hogy ott az éghajlat is hozzájárul a seb gyorsabb gyógyulásához.

Testi fájdalmak iránt rendkívül fogékony a cigány s daczára ennek, ha kell, a legnehezebb sebesüléssel képes tovább vándorolni.

A halasi vásártéren egy száguldó kocsi, a melynek lovai megbokrosodtak s egy cigány a kocsi alá került azt annyira helybenhagyta, hogy eszméletlen állapotban vitték a kórházba, a hol az orvosok egyhangulag kijelentették, hogy a sérülések oly súlyosak, hogy gyógyulásukhoz legkevesebb négy-öt heti idő szükséges. A harmadik éjszakán a cigány az ablakon át megugrott a kórházból el nem mulasztván magával vinni az ágylepedőket.

A gálszécsi járásparancsnok táviratilag jelentette, hogy az ottani járásban ide-oda csavargó, egyébként Azaron lakó Kolompár J. cigány, a kinél a járőr egy lopási ügyből kifolyólag házkutatást tartott, egy óvatlan pillanatban lekapta a mestergerendáról beretváját s azzal előbb két jelentéktelen sebet ejtett a hasán s azután a nyakát felmetszette. Súlyos sérülésével a járőr

kocsin a nagymihályi közkórházba szállította. A jelentés vétele után azonnal Nagymihályba utaztam, a hol a kórház főorvosa, Dr. Ch....y legnagyobb meglepetésemre arról értesített, hogy Kolompár aznap délelőtt a kórházi csikos ruhában szépen meglépett, holott orvosi számítás szerint más halandó egy olyan tátongó sebbel, mint a melyet Kolompár vitt magával, nem hogy járni, de még ülni sem tudott volna s a gyógyulásra — normális viszonyok között — négy heti időtartam kellett, Kolompár pedig gyalog tette meg hazáig a több mint 20 kilométeres utat. Mikor másnap a járőr visszahozta a kórházba s én kihallgattam, méltatlankodva panaszkodott, hogy mit tartják őt itt a kórházban mikor neki semmi baja s otthon munka vár rá («munka» alatt alighanem a jogtalan eltulajdonítással kapcsolatos teendőket értette, mert tisztességes munkával senki sem látta foglalkozni). Néhány nap múlva behégedt sebbel hagyta el a kórházat Kolompár cigány.

A Galicziában fészkelő Gumanov cigánytörzsnek néhány vállalkozó szellemű férfitagja átrándult a szomszéd Magyarországra egy kis prédára. Zemplén vármegye felső részének varannói és sztropkói járásait végigszáguldva, amit lehetett: kocsit, lovat elloptak s vágtságban igyekeztek vissza.

A felriasztott örsök egyik járőre nyomon üldözés közben annyira megközelítette a cigányokat, hogy miután azok a megállítást célzó, fenyegető, többszöri rákiáltás daczára sem voltak hajlandók megállni, egy eredményes lövést adhatott le rájuk. A lövedék a társaság vezérének: Gumanov Péternek (mellékneve: bidangero = a fogatlan) térdkalácsát zúzta szét.

A járőr a homonnai kórházba szállította a sérült cigányt, a hol az orvosok azonnal amputálni akarták a lábat, mert különben üszkösödés lép fel s ennek feltétlen folyamánya a halál. A cigány azonban élénken tiltakozott fellábasának illetlen önkényű eltávolítása ellen s miután a műtét csakis a beteg beleegyezésével hajtható végre, az orvosok lemondtak a betegről.

Ötödnap éjszakáján egy szekér állt meg a kórház kapuja előtt; két cigány leszállt róla, bement a kórterembe, felvette (lepedőtől) a sérült cigányt s a holtra rémült-ápolónők néma bámulása mellett kivitte, kocsira tette s úgy el-kihajtatott Homonnáról, hogy csak úgy porzott az út.

Félévre rá szerencsém volt ismét a bidangeróval hivatalosan találkozhatni; igaz, biczegett egy kicsit, de a saját lábán, egyébként pedig makkegészséges volt.

(Folyt. köv.)

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40—50—60—70 korona
legfin. azéai óraműszerkezettel

Betörés az ellenséges állásba.

Nincs semmi új a nap alatt.

Egy angol ujság, a midőn arról ír, hogy bizony Angliában sincsenek bővében a papírnak, érdekes dolgot elevenít fel, mely viszont csak a mellett tanúskodik, hogy nincs semmi új dolog a nap alatt, még a papírszükség sem.

Az eset, melyet a lap az alábbiakban ír le az amerikai Missouri-államban levő Vicksburg városban történt 1863-ban. Észak- és Délamerika között tombolt a háború. Grant tábornok az északi sereggel Vicksburg előtt állott, a melyet már rég ideje egészen bekerített. Az ostrom alatt csakis a szerkesztő és kiadó leleményessége tette lehetővé, hogy a «Daily Vicksburg Citizen» még megjelenhetett. Anyagot egyáltalán nem kaphattak. A papirost már mind fölhasználták.

Az agyafurt kiadó ekkor arra a gondolatra jutott, hogy a tapéta belső oldalára nagyon szépen rá lehet nyomtatni az ujságot. Vicksburg ostromának utolsó napjaiban a legutolsó számokat csakugyan erre a tapétára nyomták. Az utolsó szám 1863 július 2-án jelent meg, s két napra rá Grant tábornok diadalmasan bevonult a városba. A «Daily Vicksburg Citizen» utolsó számának egy példányát a város muzeumában őrzik. A hátsó fele világoszöldes, sárgás minta, a másik oldalon van az ujság szövege, nagy kvartalaku négyoldalnyi terjedelemben. A négy oldalon van több üres hely is, ám a szöveg között azért sok érdekes dolog akad. Lerajzolja a sok nélkülözést, de megvigasztalódik, hogy «a mig kövér számárhusunk van, helyzetünk még nem olyan rettenetes»...

A jó ujságíró mindenáron föl akarta vidítani olvasóit. Szükség is volt rá, mert mint az egyik hirecskéből olvasható, egy font liszt 5 dollárba került. Bár az ágyú egyre dörgött, az élet folyt tovább, legalább ez a szám valami esküvőről ad hírt, és az író négy verssorban adott kifejezést ezen való örömének.

Az utolsó szám két legérdekesebb közleménye a vezércikk és az utolsó cikkely.

Az első így kezdődik: «Mondják, hogy a nagy Yankee-Ulysses, az úgynevezett generalisszimusz, másik nevén Grant, azt tervezi, hogy a legközelebbi vasárnap (július 4) Vicksburgban ebédel és itt ünnepli meg a napot. Valaki azt kérdezte erre, vajjon nem hivná-e

meg a mi Johnson tábornokunkat is erre az ebédre, de Grant azzal felelt, hogy ez csak egyetlenséget okozna és apasztaná az ennivalót. A jó fiúnak mi csak azt a közmondást idézzük az emlékezetébe, hogy először meg kell fogni a nyulat, mielőtt megsüthetnők, a mivel csak azt akarjuk mondani; hogy előbb vegye be a várost mielőtt itt akarna ebédelni.»

Említettük már, hogy az utolsó szám nem telt meg egészen szöveggel. Ezt a lyukat az északi sereg egyik katonája ügyes tréfára használta föl, mert Vicksburg az ellenség kezére jutott, mielőtt a lap a sajtót elhagyhatta volna. Ez a tréfás katona a lapot még egyszer betette a gépbe, de megtoldott szöveggel. Jól megcsipkedte a vezércikket és a következő megjegyzést fűzte hozzá: «Két nap alatt sok minden történhetik. Az Unió zászlai most már Vicksburg falain lengenek. Grant tábornok csakugyan megfogta a nyulat és július 4-én itt ebédelte. A «Daily Vicksburg Citizen» szerkesztője «kiszerveztődött», a tapétaujság nem jelenik meg többé, mert utolsó számát nyomták — ezeknek a záró soroknak kivételével — Vicksburg ostroma alatt. Nem kételkedem benne; hogy ez az ujság rendkívüli külsejével érdekes emléke lesz a késő nemzedéknek.» A ki e sorokat írta, nem tévedett. Csak három példány maradt ebből a számból, a melyből egyet 500 dollárért adtak el nemrég egy árverésen.

KÉPEINKHEZ.

Roham-járőrök munkában.

Valamikor a Balkán-háború idejében, majd később a világháború elején, mikor hadseregeink Szerbiába be-nyomultak, hallottunk már a kézigránát használatáról, csak hogy akkor még leginkább a komitácsik, majd ezeket utánozva a nyugati harctéren a franktirőrök használták ezeket a könnyen kezelhető és a közelharcban igen hatásos pusztító eszközöket. Még pedig igen sokszor orgyilkosok módjára használták, amennyiben kezeiket feltartva, megadást szinleltek és mikor az őket meglepő támadó csapatok lefegyverzésük és elfogásuk céljából feléjük közeledtek, váratlanul kézigránatokkal fogadták őket és nagy pusztítást vittek véghez soraikban. Azóta már általános harczieszköz lett a kézigránát használata mind a két részen és minden harctéren és a mint az egyidejűleg közreadott képekről és a hozzájuk fűzött pár szavas magyarázatból is kivehető, rendesen a támadó roham-járőrök használják olyankor, mikor a szembenfekvő ellenséges fedezékből ki akarják vetni az ellenséget.

Olvasóink közül sokan személyes meggyőződésből, az itthoniak pedig leírásokból tudják, hogy a két ellenséges fedezék nem nagy távolságra van egymáshoz, sőt egyes helyeken annyira közel vannak, hogy erőskaru emberek már a fedezékből átdobhatják kézigránátjaikat

A roham-járőr beugrik az ellenséges állásba.

az ellenséges fedezékbe. Ha pedig ennél távolabb van az ellenség, addig kúszik előre a rohamra induló járőr, míg a kellő távolságot eléri, akkor az előre elkészített kézigránátokat a záró kupak egy csavarításával működésbe hozzák, majd a puskatusához vagy valami kéznél levő kemény tárgyhoz (kőhöz, fához stb.) ütve, az ellenséges fedezékbe hajítják és hirtelen lefeküsznek.

Az így eldobott gránát, amint célhoz ér, felrobban és a mellett, hogy a pergőtűzhöz basonló ropogással és kisebb-nagyobb, esetleg halálos sérüléseket is okozó töltelékének szétrobbanásával zavarba hozza és tétlen lehuzódásra kényszeríti a megtámadott ellenséget, a robbanás nyomán felvetődő füst és porfelhő által még a kilátást is eltakarja és így alkalmat ad a roham-járőröknek az ellenséges fedezékbe való hirtelen benyomulásra. Ha aztán elég erős és sikeres volt a kézigránáttal való támadás, a továbbiak eldöntését rendszeren a kézitusában használható szuronynyal, puskatusával és fokossal — nem ritkán bicskával és fogakkal is — végzik el az egymással összekeveredett ellenséges harcosok.

HIREK.

Czigányok garázdálkodása. A csaknem naponta megjelenő ujsághírek, még inkább azonban portyázó járőreink és az őrsökön szünni nem akaró panaszok bizonyítják, hogy a czigányok garázdálkodása az utóbbi időkben soha nem tapasztalt méreteket öltött. Különösen vakmerően viselkedtek ez év június hó elején Nagyküküllő megyében, a hol Bürkös községben betörés útján mintegy 3038 korona értékű ruhaneműt, Dombos, Longodár és Felsőtyukos községekből pedig eddig meg nem állapítható értékű ruhaneműt és élelmiszert loptak. A szásztyukosi őrs a nyomozást bevezetve, megállapította, hogy a lopásokat egy 21 tagból álló kőborczigány karaván követte el, kik közül az őrs június hó 3-án egy czigányt lelőtt, hármat pedig elfogott. A karaván többi tagjainak nyomozására a segesvári szárnyparancsnokság dr. Szücs István főhadnagy parancsnoksága alatt a segesvári szakasztól 74, a fogarasi szakasztól 49 és az 1. hadsereg tábori csendőrsége állományából 10 főnyi legénységét összpontosított, a mely összpontosított legénységnek a környékbeli polgári lakosság hathatósan segédkezett a vakmerő czigányok üldözésében. Ennek dacára mindössze négy czigányt sikerült elfognia. A többiek után a környékbeli őrsök erélyesen nyomoznak. Június hó 12-én délelőtt hét órakor Csáthy Lajos krasznokvajdai őrsbeli 2. oszt. őrmester, őrsparancsnoknak, Gagyvendégi községből, egy rabló czigánykaravánnak Gagyvendégi községbe való érkezését jelezték. Csáthy őrmester Kalas József népfölkelővel magát szolgálatba vezényelte és a czigányok keresésére indult

s Krasznok-pusztán sikerült is a járőrnek a czigánykaravánt meglepnie. Midőn azonban a czigányok a járőrt megpillantották, a haladó kocsiról leugrálnak, menekülni igyekeztek. Csáthy őrmester a menekülőkre 10 lövést tett, a melyek Kolompár József szirmabesenyői illetőségű czigányt megölték. Négy czigány és egy czigánynő elfogva, egy ló, egy szekér és több bűnjellel az illetékes bíróságnak átadatott. — Márkus Károly al-őrmester és Decsi Imre népfölkelőből állott komlói őrsbeli járőr június hó 12-én a Mánfa községhez tartozó Melegmáni erdőrészen portyázva, egy öt főből állott, több rendbeli betöréses lopással alaposan gyanúsított kőborczigány karavánra bukkant. A czigányok a járőrt megpillantva, ősi czigányszokás szerint, futásban kerestek menedéket, miközben az egyik czigány vadászfegyverből a járőrre lőtt. A járőr fegyverét használva, a menekülő czigányok közül egyet agyonlőtt, egy czigánynőt elfogott, míg a többi három czigányférfinak sikerült elmenekülni. Lecs György al-őrmester és Sipos Gábor népfölkelő szakaszvezetőből állott megyesegyházai őrsbeli járőr, június hó 16-án délután 10 óra tájban, id. Lole Mátyás, ifj. Lole Mátyás, Lole Miska Lole Julcsa, Farkas Erzsébet és ifj. Lole Julcsa nagy-kamarási illetőségű kőborczigányokat, a megyesegyházai és kétegyházai uton kísérték. Kísérés közben az egymással összebilincselte id. Lole Mátyás és ifj. Lole Mátyás hirtelen futásnak eredtek. Lecs al-őrmester a menekülők után hat lövést tett, mely lövések következtében mindkét menekülő czigány a helyszínen meghalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mennyit aludjunk? Gróf Széchenyi Istvánnak is az volt a véleménye az idő beosztásáról, a mi a szocialistáknak, t. i. hogy naponként nyolcz órát dolgozzék, nyolcz órán át szórakozzék és nyolcz órát aludjék az ember. A szocialista mozgalom is a három nyolczas behozatala mellett kardoskodik. A régi latin klasszikus ezzel szemben ezt mondja: Sex horas dormire sat est juveni senique. Hat órát aludni elég fiatalnak, öregnek.) A hygienia tanítása szerint főleg a kortól függ az alvás idejének meghatározása. Az újszülött gyermek majdnem mindig alszik, csak akkor és annyi időre van ébren, míg szopik. Természetesen egészséges gyermekről van szó, kit fájdalom, vagy egyéb kellemtelenségek nem zavarják fel minduntalan álmából. A harmadik-negyedik héten már a szopási időn kívül is ébren van egy-egy negyedórára, a hetedik-nyolczadik hétben egy félórára, az ötödik hónapban pedig már egy órára is. A második-harmadik életévben fokozatosan mind kevesebbet alszik. Ebben a korban az egészséges gyermek éjjel 10–12 órát, nappal 2–2½ órát alszik. A 3-ik életévet meghaladott gyermeknél nappali alvásra nincsen szükség. Négy-hat éves egészséges gyermeknek elég 11 órai alvás, hét évesnek 10–10½,

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

***** Zsótér-bérbás, Városháza mellett. (Rákóczi lovas asobrával szemben.) *****

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi díszvarrógépek. Világhírű tünétküli pathéfonok. Világhírű tünétküli gramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gummik, villamos zseblámpák és elemek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

tíz évesnek $9\frac{1}{2}$ —10, tizenkét évesnek 9, tizennégy évesnek $8\frac{1}{2}$ órai, tizenhat—huszéves egészséges ifjakknak 8 órai. Felnőtt egészséges egyénnek elég 7— $7\frac{1}{2}$ órai alvás. Öregeknek fokozatosan több. Az ebéd utáni álm, a melynek sokan olyan előszeretettel adják át magukat, felnőtt, egészséges egyénnek teljesen felesleges. Ellenben a negyedik éven alul levő gyermeknek, továbbá aggnak és gyomorbántalmakban szenvedőknek feltétlenül szükséges és jóhatású. A tulságosan sok alvás a testi funkciók renyheségét hozza létre, különösen csökkentő hatással van az emésztésre, lefokozza az anyagcserét és különösen elősegíti a zsírlarakodást, az elhízást. Ártalmas különben azért is, mivel a hálószobában, ha huzamosabb ideig tartózkodnak benne, megromlik a levegő. Kevés alvás, örökös álmoságot, renyheséget, halványtságot, ideges ingerlékenységet okoz különösen gyengébb szervezetű egyéneknek. A rendetlen alvás is ártalmas. Az emberi organizmus ép voltát jelentékenyen befolyasolja a testi funkcióknak rendes befolyása. A mint az emésztőrendszer is szenved, ha a táplálékfelvétel nem kellő, megszokott időben és rendes adagokban történik, úgy az idegrendszer is, mely alvás alatt pihenni ki magát, megsínyli, ha a pihenés nem rendesen történik. A ki naponta egy bizonyos, megszokott időben fekszik le, a rendes körülmények között hamarabb elalszik, nyugodtabban, mélyebben alszik, tehát jobban ki is pihenni magát testelelke, mint a ki majd éjjel előtt, majd éjjel után vagy a hajnali órákban megyludni. Az alvásra legalkalmasabb idő természetesen az éjjel. Legmélyebben alszik az ember a közvetlen éjjel előtti és utáni órákban. Tehát felnőtt egészséges ember fekdjék le este 10—11 között és aludjék reggel 5—6 óráig.

Postai furcsaságok. Egy párisi polgár nemrég egy levelet kapott, a melyet Madagaskárban adtak postára és nemcsak a felvevő postahivatal bélyegzőlenyomatát viselte, hanem látható volt rajta a belgiumi német posta bélyegzőjének nyoma is. A címzett még most is törli a fejét rajta: hogyan, mily kerülővel jutott el hozzá a világot látott levél? — Ám az a párisi ujság, a mely ezt az esetet elmondja, még egy másik érdekes esetről is tud. Egy katona két évi frontszolgálat után visszakerült eredeti állomáshelyére: Boulogne-ba. Mint-hogy a felülvizsgálata, a mely sérülése folytán vált szükségessé, huzamosabb ideig tartott, a kaszárnyából átköltözött saját lakásába. Az illető katonai meghatalmazott, a ki helyette a postaküldeményeit átvette, ismerte a városi lakcímét s az érkezett leveleket rendszeresen odairányította. Nos, egy napon csomag érkezett a katona címére, a mely csomag Új-Zeelandban került feladásra. A címzett katonát azonban időközben végleg elbocsátották a katonai szolgálatból. Természetesen észszel nyomban arra gondolna az ember, hogy ezt a csomagot is a többi levél módjára a címzett katona városi lakására küldték utána, mert hiszen azt ismerték a kaszárnyában. De nem így történt. A csomagot egyszerűen visszaküldték Új-Zeelandba azzal a megjegyzéssel, hogy a boulogne-i katonai kerületben csakis katonának van joga a csomagot átvenni, mint-hogy pedig a címzett most már nem tartozik a hadsereg kötelékébe: ennél fogva mint polgárember a csomag átvételére többé nem jogosult.

A „Lloyd» eredete. A világ minden kikötőjében ismerik a Lloyd hajóit, a sokféle Lloyd-társulat világ-részek kereskedelmét közvetíti s számtalan Lloyd című ujság van, a mely a börzének szócsöve, hiradója s

mégis akárhányan nem tudják, mit jelent ez a szó: Lloyd. 1774-ben egy Lloyd nevű ember telepedett meg a londoni börze szomszédságában, a hol kávéházat nyitott. A börze látogatói nagyon megkedvelték a helyiséget s a mikor 1838-ban a börze és a kávéház is leégett, az új börze épületének az emeletén adtak helyet Lloyd kávéházának. Hajósok, kereskedők ezután jóformán csak Lloyd-nál, kávézás közben, kötöttek üzletet, szerződést.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Sk. Az 1883. évi XIII. tcz. 45. §-ában, valamint az «Utasítások a m. kir. csendőrség számára» 272 és 273. lapoldalan levő táblázat szerint a községi előjáróság illetékessége alá tartozik; ugyanezen utasítás 102. §. 7. bekezdése szerint azonban a szolgabírói hivatalnak is bejelentendő.

P. p. Ideiglenes nyugállományban lévők a «Nősülési szabályzat a m. kir. honvéd és csendőrség számára» 38. §-a szerint csak a csendőrkerületi parancsnokság engedélyével nősülhetnek.

Bizalom. Még bizonytalan. Néhány hét múlva.

376. Ha okmányilag igazolhatja: kérje felülvizsgáztatása előtt.

K. J. Az ottani államépítészeti hivatal megadja a kért felvilágosítást.

34. A keresztre való igényt előjáró kerületi parancsnoksága állapítja meg.

H M. 1. Ha nyugdíjat élvezett, beszámít, ha végkielégítést kapott, nem. — 2. Rendfokozat szerint különböző.

R. J. Kérheti.

1872. Ha hitelesen beigazolja, hogy a 30 napon felüli megszakítás nem az Ön hibája folytán jött létre, beszámít.

Méhészet. Háború alatt ily tanfolyam felállítása nincs tervbe véve.

128. Ingatlan.

188. Szolgálati ügy.

Havasi. Nézetünk szerint nem.

T. J. Az kapja meg, a ki a közzétett feltételeknek megfelel.

J. N. Más által feltett kérdésre adott válaszuk általános ismertetését csak közérdekű esetekben eszközöljük.

M. g. népf. A vonatkozó legfelsőbb elhatározás kivételeket nem állapít meg.

O. J. A kinevezés napja a mérvadó.

Almás. Szolgálati ügy. Kérdezze meg őrsparancsnokát.

Oszlop. Nem kitüntetés, hanem rendfokozat.

Volhynia. Nincs módunkban megállapítani.

*** Kicsinyeskedése mellett is kénytelenek vagyunk nézetét osztani, bár be kell látnia, hogy nincs tökéletes alkotás a földön.

Fenyves. 1. Személyes jelentkezés a főparancsnokságnál. 2. Igen. 3. Igen.

777. Öreg esendő. 1. Nincs meghatározva. A leszerelés évszakától (időjárásától) függ. 2. Igen. 3. Nem.

R. őrmester 000. 1. Még nincs eldöntve. 2. Kivételesen igen. 3. Igen. 4. Hivatalból történő vezénylés útján. 5. Sorsjegye nem nyert.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés ujólag tudtul adassék:

Tóth Kálmán András, egy hadseregparancsnokság szállásmesteri osztályánál beosztott VI. számú csendőrkerületbeli csendőrszázadosnak;

különleges alkalmazásban teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

Vráblik Mátyás, III. sz. csendőrkerületbeli csendőrnagynak, csendőrségi szemlélőnek;

adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Kovács Albert, Somogyi Sándor, Balácsi Lajos II., Rudics Károly alőrmestereknek, a II., Arany János, Pál János I. alőrmestereknek, a III., Broczkó Gyula, Mester Miklós alőrmestereknek, a IV. és Milicz János alőrmestereknek, a VII. számú csendőrkerületben;

különleges alkalmazásban teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Rácz István 1. oszt. őrmesternek, a VII., Szücs Illés 2. oszt. őrmesterek, a III. számú csendőrkerületben;

az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Aladics József és Csapó György csendőröknek, a II. sz. csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Simó János alőrmesternek, az I. sz. csendőrkerületben;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Miklós István alőrmesternek, Veres Lukács, Szegedi István és Gulyás József csendőröknek, a VII., Butor József alőrmesternek, az V., Francziszcei Gyula alőrmesternek, a III., Kovács István IV. alőrmesternek, a VI., Turjanin János alőrmesternek, a IV., Mészáros Mihály II, 2. oszt. őrmesternek, a II., Molnár János 2. oszt. őrmesternek, az V. és Székely Pál alőrmestereknek, a III. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Kazán Párfen és Lipos Lajos alőrmestereknek, az I. számú csendőrkerületben.

Kinevezettek:

a m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

1917. évi június hó 1-ével:

csendőr törzsőrmesterré:

Karácson József 1. oszt. őrmester, az I. és Piliván Imre 1. oszt. őrmester, a VI. számú csendőrkerület állományában.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Albert János járásőrmester, Barok József 1. oszt. őrmester, Császár János és Szalay István alőrmesterek, egy 9 tagból álló veszélyes kőborzигány-bandának — köztük egy fegyveres fegyencszökevénynek — elfogásáért, az általuk e követett 26 rendbeli, mintegy 3500 korona kárértékű lopásnak ügyes, kitartó és fáradtságos nyomozással történt kiderítéséért, valamint nyolcz orgazdának kinyomozása és feljelentéseért;

Valkó István alőrmester, öt és fél évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen a háború folyamán minden irányban kifejtett hasznos és eredményes működéséért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

Heves Lajos és Horváth István csendőrségi szolgálatra beosztott népfölkelők, egy kilencz tagból álló veszélyes kőborzигánybandának elfogása és az általuk elkövetett,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénnytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részlete és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvvezetésre. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyezni el intézetünknek, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával 120/17 takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 3 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és cheques beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

mintegy 3500 korona kárértékű lopásnak ügyes, kitartó és fárasztó nyomozással történt kiderítése alkalmával tanusított eredményes közreműködésükért.

Előléptettek:

alörmesterré:

1917. évi június hó 1-ével:

Kocsi Imre és Fancsali Árpád Sándor, II. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

a VI. számú csendőrkerület állományában:

Morvai János alörmester 3 db, Vajda András 1. oszt. örmester és Kámán József alörmester 2—2 db.;

a VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szabó István alörmester 6, Németh Zsigmond 2. oszt. örmester, Kovács Ferencz, Cs. Szabó István, Dávid Gergely és Márton János alörmesterek 5—5 db, Baliga Antal alörmester 4 db, Benkő Mihály 2. oszt. örmester, Fekete Mihály alörmester, Kovács Lajos és Skultéti Joachim csendőrök 3—3, Rökkert Sándor 1. oszt. örmester, Papp Zsigmond vezető és Petri István csendőr 2—2 db 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettek.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Czirják János 2. oszt. örmester, Gál Borbálával, 1917. évi május hó 10-én, Vasasszentivánon;

Kenedi Sándor alörmester, Wallentsik Erzsébet Lujzával, 1917. évi június hó 3-án, Tordaszentlászlón;

Kiss József I. alörmester, Nagy Bertával, 1917. évi április hó 9-én, Marosvásárhelyen;

Krisán György alörmester, Gog Viktoriával, 1917. évi május hó 1-én, Karikán;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

László Lajos alörmester, Paul Rozáliával, 1917. évi április hó 9-én, Pancsován;

Racskó György alörmester, Balog Rózával, 1917. évi április hó 10-én, Pancsován;

Jablanov Dusan alörmester, Groszguth Katalinnal, 1917. évi április hó 15-én, Pancsován;

Halász György alörmester, Stikl Magdolnával, 1917. évi április hó 30-án, Tárcsón;

Bucsi Zsigmond alörmester, Kosánszki Vilma Annával, 1917. évi március hó 14-én, Kiskundorozsmán;

Katona József alörmester, Moser Eleonórával, 1917. évi február hó 25-én, Dognácskán;

Török János alörmester, Weisz Mária Magdolnával, 1917. évi március hó 6-án, Nagykárolyfalván;

Patkós Mihály 2. oszt. örmester, Fazekas Rozáliával, 1917. évi május hó 20-án, Makón;

Hiczó János alörmester, Szekula Évával, 1917. évi május hó 23-án, Magyarcsernyén;

Keszöcze István alörmester, Kereszthegy Vilma Julianna Rozáliával, 1917. évi április hó 8-án, Bókán;

Kerényi György alörmester, Tábor Rózával, 1917. évi május hó 10-én Karánsebesen;

B. Nagy Gyula alörmester, Wagner Janka Francziska Amáliával, 1917. évi április hó 23-án, Lugoson;

Dogáriu Vazul alörmester, Szendrei Máriával, 1917. évi február hó 26-án, Nagyszentmiklóson;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Horváth Sándor II. alörmester, Gönye Karolinnal, 1917. évi június hó 12-én, Sümegen;

Tóth Mihály II. 2. oszt. örmester, Flasch Erzsébettel, 1917. évi február hó 19-én, Vasváron;

Bugyi István 2. oszt. örmester, Bánszky Mária Erzsébettel, 1917. évi febr. hó 14-én, Mosniczán;

Hudy György alörmester, Szilágyi Erzsébettel, 1917. évi jan. hó 1-én, Pályin.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállít kerékpárt, beszélőgépet, varrógépet, gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hang 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy „Union” szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az árak folyton drágulnak.

♦♦♦♦♦♦♦♦ Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat. ♦♦♦♦♦♦♦♦